

Hopealuuppi

*Tornion etsivän Seniorityön -
toimintamalli
2016-2018*

Etsivä Seniorityö

- ▶ Etsivää seniorityötä ei Suomessa ole määritelty, mutta sen määrittelyssä voidaan soveltaa etsivän nuorisotyön määritelmää seuraavasti:
"Yhteisölähtöistä ja sosiaalista toimintaa, jolla tavoitetaan erityisiin kohderyhmiin kuuluvat henkilöt ja ryhmät, joihin ei saada yhteyttä nykyisten palvelujen tai perinteisten sosiaali- ja terveystalveluiden avulla".
- ▶ Ammattilaisten toteuttamassa etsivässä työssä sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijät tekevät työtään siellä missä asiakkaat ovat.
- ▶ Siinä luovutaan perinteisestä palvelumallista, jossa asiakkaat tulevat hakemaan tarvitsemansa palvelut vastaanotoilta tai virastoista.
- ▶ Etsivä työ voidaan organisoida ja toteuttaa monilla eri tavoilla.
- ▶ Työlle on ominaista, että työntekijät ovat kentällä ammatillisessa roolissa ja organisaatiot ovat määritelleet työn sisällön ja kohteen eli mitä tehdään, missä tehdään ja miten tehdään.

Hopealuuppi-yhteistyömalli

- **Toimijatahot:** Tornion etsivän Seniorityön yhteistyömallia kehitetään Hopeakirstu-projektissa. **Yhteistyökumppaneina** ovat Tornion kaupunki ja seurakunta sekä Lapin AMK. Hopeakirstun toimesta on tehty selvitys Tornion 3. sektorin muista toiminnoista.
- **Alkukartoituksen** perusteella todettiin, että etsivän seniorityön kohderyhmäksi otetaan ensisijaisesti:
 - eläkkeelle jäämässä olevat tai
 - hiljattain eläköityneet
 - yksinäisyyttä kokevat sekä
 - hyvinvoinnin ja terveyden tukemista tarvitsevat seniorit
- **Torniossa ei ole ollut** käytössä etsivän Seniorityön yhteistyömallia. Kolmannella sektorilla/ järjestöillä ei aikaisemmin ole ollut järjestäytynyttä etsivää Seniorityötä, mutta sitä tehdään muun toiminnan ohella sekä "huomaamattomasti".

Hopealuupin menetelmät

- **Verkostoyhteistyö:** järjestöt, yhdistykset, Tornion kaupunki ja seurakunta
- **Jalkautuva työ:** suuntautuu sinne missä seniorit ovat (kodit, kaupat, taloyhtiöt, tapahtumat, tilaisuudet ja järjestöjen kokoontumiset) sekä Lapin AMK:n ONNI terveys- ja hyvinvointiauton kierrokset
- **Kotikäynnit:** tarvittaessa muodostetaan sopiva työpari ennakkotietojen perusteella – Hopeakirstun/ seurakunnan/ kaupungin työntekijä
- **Viestintä ja vuorovaikutus:** tiedottaminen, mm. kotisivut, joilta yhteydenottopyyntölomake mahdollista lähettää sähköisesti, kollegiaalisuus
- **Vapaaehtoistoiminta- ja vertaistuki:** Hopeakirstun vapaaehtoistoiminta eli Osaajakirstu ja Kylärinki, seurakunnan ja muiden järjestöjen vapaaehtoistoiminta, vertaistuki esim. ryhmätoiminnat, Seniorikahvila
- **Neuvonta ja ohjaus:** Seniorin omasta elämäntilanteesta ja tarpeista lähtevä neuvonta ja ohjaus, kotona, tapahtumissa, tilaisuuksissa ja puhelimitse.

Yhteistyö Hopealuupissa

- Hopeakirstun järjestämät kaikille avoimet toiminnat ja tapahtumat
- Yhteinen suunnittelu- ja keskustelu foorumi yhteistyökumppaneiden edustajille 1x vuosi
- Yhteydenotot – havainnointi → työnjaosta sopiminen
- Tarvittaessa kotikäynnit työpareittain
- Yhteispalaverit ja työryhmä
- Järjestöjen välinen yhteistyö

Hopealuupin ohjauksen vaiheet

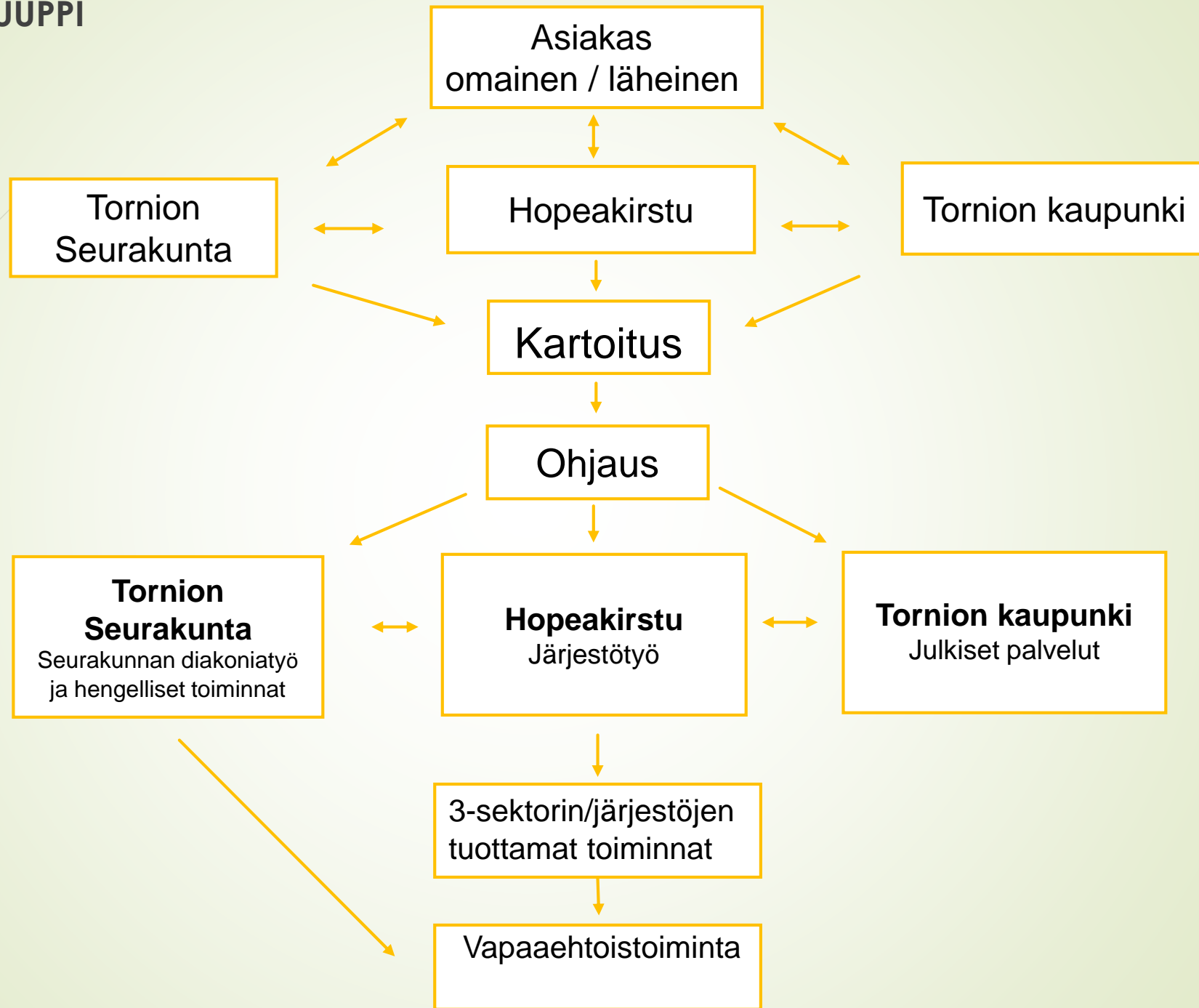
- **Asiakas/ omainen/ läheinen** → ottaa yhteyttä **Hopeakirstuun, Tornion kaupungin** vanhuspalveluneuvojalle tai **seurakunnan** diakoniatyöntekijälle.
- ➔ **Kartoitetaan** tilanne yhteydenottohetkellä Hopealuupin yhteisellä ohjauslomakkeella, mille taholle (Hopeakirstu, kaupunki, seurakunta) asia sopii parhaiten hoidettavaksi. (Asiakkaan elämäntilanne/huoli.)
- ➔ Ennen **ohjausta** asiakkaalta pyydetään lupa, tarvittaessa asian siirtämistä toiselle taholle. Asiakkaan antaessa luvan, asia voidaan siirtää järjestelmällisesti eteenpäin. (Mikäli ei lupaa, neuvotaan parhaan mukaan ja tarvittaessa annetaan asiakkaalle yhteystiedot asian hoitamiseksi sopivammalle taholle.)
- ➔ Ohjauksen jälkeen toimijat tekevät asiakkaan tarpeen mukaan tiivistä yhteistyötä keskenään, jotta asiakkaalle saadaan mahdollisimman paras toiminta/ palvelu.

Työnjakoa

- **Hopeakirstun ensisijainen tehtäväalue:**
3. sektorin tuottamat toiminnot, vapaaehtoistoiminta
- **Tornion kaupungin ensisijainen tehtäväalue:**
julkiset palvelut
- **Tornion seurakunnan ensisijainen tehtäväalue:**
diakoniatyö ja hengelliset toiminnot

HOPEALUUPPI

Hopealuupin merkitys

- **Löydetään** paremmin ne Seniorit, jotka tarvitsevat hyvinvointia ja terveyttä tukevaa neuvontaa ja ohjausta enemmän kuin palveluohjausta. **Löydetään** ne seniorit, jotka hyötyvät ja kiinnostuvat harrastetoiminnasta tai vertaistuesta ja vapaaehtoistoiminnasta.
- **Vastataan** yksilöllisemmin Senioreiden tarpeisiin ja ohjataan heti alussa oikean tuen ja neuvonnan sekä toiminnan piiriin. Käytettävissä olevat eri tahojen resurssit kohdennetaan oikein.
- **Yhdistetään** voimavaroja etsivässä Seniorityössä, jolloin saadaan toiminnalle laajempi vaikuttavuus ja moniammatillinen osaaminen vahvistuu. Seniorit ohjautuvat oikeaan paikkaan, oikeaan aikaan ja saavat monipuolisempaa tukea.
- **Järjestetään** vapaaehtoistoiminta ja vertaistuki sekä 3. sektorin/järjestöjen työ osaksi yhteistä Tornion etsivää Seniorityön toimintamallia. Madalletaan kynnystä ilmoittamaan huolista tai hakemaan apua ajoissa ja tarjotaan tueksi ensisijaisesti ennaltaehkäiseviä 3. sektorin/järjestöjen toimintoja.
- **Tuetaan** moniammatillisen neuvonnan ja ohjauksen avulla Senioreiden hyvinvointia ja osallisuutta. 3. sektorin/järjestöjen etsivä työ liittyy osaksi järjestelmällistä yhteistyötä, jolloin käytössä on laajempi ja matalan kynnyksen tukiverkosto Senioreille.